

Česko mení pravidlá energetiky. Platiť bude aj za výkon pripravený v zálohe

28.9.2026 - | SAPI - Slovenská asociácia udržateľnej energetiky

Česká energetika zavádza nový spôsob, ako si zabezpečiť dostatok elektrického výkonu aj v čase, keď postupne končia uhoľné elektrárne. Prevádzkovateľ prenosovej sústavy ČEPS pripravuje prvé kapacitné aukcie, v ktorých nebude platiť iba za vyrobenú elektrinu, ale aj za to, že zdroj bude pripravený dodať výkon vtedy, keď ho bude sústava potrebovať.

V praxi je to niečo ako poistka pre elektrizačnú sústavu. Elektráreň, batériové úložisko alebo flexibilný odberateľ môže dostať zaplatené za to, že bude mať dohodnutý výkon k dispozícii. Keď príde kritická situácia, musí ho vedieť skutočne prevádzkovateľovi prenosovej sústavy poskytnúť. Ak záväzok nesplní, hrozia mu sankcie.

Dôvodom je postupná zmena energetického mixu. Podľa európskeho hodnotenia primeranosti zdrojov hrozí Česku na konci desaťročia nedostatok disponibilného výkonu. Samotný trh s elektrinou pritom nemusí vytvárať dostatočnú motiváciu investovať do zdrojov, ktoré vyrábajú len obmedzený počet hodín, ale v kritických chvíľach ich sústava potrebuje.

Nie je to pritom mechanizmus iba pre klasické elektrárne. Súťažiť môžu nové aj existujúce výrobné zdroje, batériové a prečerpávacie úložiská či poskytovatelia riadenia spotreby. Minimálna hranica je 1 MW disponibilného výkonu, pričom menšie zariadenia sa môžu spájať prostredníctvom agregácie.

ČEPS už pripravuje aukcie pre dodávku kapacity od rokov 2030, 2031 a 2032. Predbežne sa počíta s maximálnym dopytom až 8 580 MW disponibilného výkonu, skutočný zazmluvnený objem však môže byť nižší a bude závisieť aj od cien ponúknutých v aukcii.

Český príklad ukazuje, že s rastúcim podielom obnoviteľných zdrojov a odchodom uhlia sa nemení iba spôsob výroby elektriny. **Čoraz väčšiu hodnotu bude mať aj flexibilita - schopnosť elektrinu uložiť, zvýšiť výrobu alebo upraviť spotrebu presne vtedy, keď to sústava potrebuje.**

<https://www.sapi.sk/clanok/cesko-meni-pravidla-energetiky-platit-bude-aj-za-vykon-pripraveny-v-zalohe>